

ENERGINET

Energinet
Tonne Kjærvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
31. januar 2023

Forfatter:
LK/DGR

NOTAT

BORNHOLM – OFTE STILLEDE SPØRGSMÅL SAMT SVAR

Indhold

1. Hvorfor indkøbes reserveforsyningen på lange kontrakter? Hvad er fordelene?3
2. Hvorfor er Bornholm en del af Østdanmark?3
3. Hvorfor har Energinet behov for en bedre forsyningssikkerhed på Bornholm end andre steder?3
4. Stiller vi særlige krav til aktører på Bornholm?.....3
5. Hvorfor accepteres bud fra Bornholm, men ikke fra Sverige?3
6. Påvirker ACE-balancering, hvor mange reserver vi kan købe fra anlæg på Bornholm?4
7. Kan man se, hvilke udbygningsplaner Energinet har?4
8. Hvem har ansvaret for balancering i forbindelse med ø-drift?4
9. Kan Energinet blande sig i DSO'ens udkobling på grund af netarbejde?4
10. Hvilke systemydelser kan der leveres fra Bornholm?.....5
11. Hvad er anlægsejers forpligtelser med hensyn til leveringer af reserver i tilfælde af ø-drift?5
12. Hvis man opstiller et større anlæg for at sælge aFRR/mFRR, må man så det, når overførelseskapaciteten er lavere?5
13. Hvad sker der, hvis der er solgt reserver, og kablet falder ud. Hæfter/kompenseres anlægsejer?5
14. Statistik på kablets udetid?6
15. Hvordan kan jeg pulje bud (portefølgebud) fra Bornholm og Sjælland, samt hvordan påvirker ø-drift puljebud?.....6
16. Hvordan afregnes/kompenseres der i tilfælde af begrænsning på kablet?6

1. Hvorfor indkøbes reserveforsyningen på lange kontrakter? Hvad er fordelene?

De lange kontrakter skyldes, at andre potentielle leverandører end den nuværende skal have tid nok til at kunne nå at tjene sin investering hjem. Dette sikres bedst ved et længere udbud. I forbindelse med kortere udbud, hvor nye aktører vil skulle opstille et anlæg, vil det kræve en højere pris pr. år, hvilket gør det uinteressant at tage konkurrencen op mod den nuværende leverandør. Et kortere udbud kunne derfor føre til én byder, hvilket vil føre til, at reserveforsyningen skal leveres til cost plus fremfor til en markedspris.

2. Hvorfor er Bornholm en del af Østdanmark?

Af historiske årsager, der strækker sig tilbage til før liberaliseringen af elmarkedet, hvor der fandtes et Vest- og et Østdanmark, så var al dansk produktion inddelt i disse to grupper; og eftersom Bornholm ligger øst for Storebælt, så er det i dag en del af det marked, p.t. kaldet DK2. Det har kunnet lade sig gøre, fordi produktionen og forbruget på Bornholm er så lavt, at det kan håndteres via distributionsnettet i Sydsverige, hvorfor der ikke har været et større behov for at udføre en justering heraf.

3. Hvorfor har Energinet behov for en bedre forsyningssikkerhed på Bornholm end andre steder?

Bornholm har ikke en bedre forsyningssikkerhed i forhold til resten af DK2, men Bornholm har en bedre forsyningssikkerhed end de mindre ø'er i DK2.

Det skyldes, at Energinet vurderer det som værende nødvendigt at have en reserveforsyning på Bornholm for at sikre det nødvendige niveau af forsyningssikkerhed på Bornholm.

4. Stiller vi særlige krav til aktører på Bornholm?

Energinet stiller ikke særlige krav til anlæg, fordi de er placeret på Bornholm. Kraverne til anlæg, som er placeret på Bornholm, er de samme som for resten af DK2.

5. Hvorfor accepteres bud fra Bornholm, men ikke fra Sverige?

Energinet har ikke hjemmel til at designe nationale markeder, som kan være gældende på svensk territorium. Energinet har udelukkende hjemmel til at bestemme i Danmark og kan derfor ikke indkøbe bud fra en svensk aktør. Dette er gældende, selvom Bornholm er forbundet med resten af DK2 gennem Sverige.

Energinet arbejder dog på nordiske og europæiske markeder, hvor svenske aktører har mulighed for at sælge til Energinet. Med hensyn til svenske aktørers muligheder, og hvordan de skal agere, henvises til Svenska kraftnät.

6. Påvirker ACE-balancering, hvor mange reserver vi kan købe fra anlæg på Bornholm?

ACE-balancering påvirker ikke, hvor mange reserver vi kan købe fra anlæg på Bornholm.

Det skyldes, at ACE-balancering ikke er beregnet på Bornholmskablet, men kun på Øresundsforbindelsen.

7. Kan man se, hvilke udbygningsplaner Energinet har?

Ja, man kan finde Energinets offentlige udbygningsplaner på Energinets hjemmeside.

Energinet udgiver en langsigtet netplanlægningsrapport hvert år, denne er kaldet Langsigtet netstruktur for eltransmissionsnettet.

Ud over de langsigtede planer så er der også de projekter, der er godkendt, og som Energinet er i gang med nu. De kan findes på Energinets hjemmeside.

8. Hvem har ansvaret for balancering i forbindelse med ø-drift?

Det er udelukkende leverandøren af reserveforsyning, som er ansvarlig for balancering, når der er ø-drift.

Leverandøren vil i samarbejde med DSO'en forberede distributionsnettet på Bornholm til spændingssætning samt udføre den nødvendige begrænsning og bortkobling af produktion. Når leverandøren og TREFOR begge er parat, udføres spændingssætning af distributionsnettet – koordineret mellem partnerne. Der indkobles løbende forbrug i det tempo, som leverandøren kan håndtere. Når alt forbrug er forsynet, varetager leverandøren balanceringen af Bornholm med deres værker.

9. Kan Energinet blande sig i DSO'ens udkobling på grund af netarbejde?

Energinet og DSO'en planlægger deres arbejde i deres net i fællesskab, så der ikke kommer til at være udetid i både transmissionsnettet og i distributionsnettet, hvilket er med til at sikre den højst mulige forsyningsikkerhed.

10. Hvilke systemydelser kan der leveres fra Bornholm?

Bornholm er en del af DK2 på lige fod med resten af DK2, man kan derfor levere mFRR, aFRR, FCR-D, FCR-N og FFR fra Bornholm.

11. Hvad er anlægsejers forpligtelser med hensyn til leveringer af reserver i tilfælde af ø-drift?

I ø-drift vil man ikke have nogen forpligtelse til at skulle levere reserver, da balancering bliver leveret af reserveforsyningsleverandøren.

12. Hvis man opstiller et større anlæg for at sælge aFRR/mFRR, må man så det, når overførelseskapaciteten er lavere?

Der er ikke begrænsninger på, hvor stort et oplæg man må opstille. Bornholm er ligestillet med resten af DK2, men med indførelsen af geotag på mFRR- og aFRR-energiaktiveringsmarkedet vil buddene blive fravalgt som værende ikke tilgængelige, og derved vil man ikke kunne blive valgt. Aktøren vil ikke blive kompenseret for dette.

Hvis Energinet på sigt indfører geotags på mFRR- og aFRR-kapacitetsmarkerne, så vil bud fra store anlæg, som er placeret på Bornholm, blive fravalgt, da de ikke kan være tilgængelige til balancering.

Hvis man går med planer om at opføre et større anlæg på Bornholm, vil der i forbindelse med opførelse af sit anlæg være i dialog med Energinet Netplanlægning – EL i forhold til, hvor der kan tilsluttes nettet. Her vil Energinet anviser tilslutning på Sjælland, da det er nærmeste station på relevant spændingsniveau for både produktions- og forbrugsanlæg på denne størrelse. Man vil som anlægsejer selv skulle betale udgifterne til at kunne blive koblet på transmissionsnettet på Sjælland.

13. Hvad sker der, hvis der er solgt reserver, og kablet falder ud. Hæfter/kompenseres anlægsejer?

Hvis kablet til Bornholm falder ud, overgår balanceringspligten til leverandøren af reserveforsyning. Herefter vil de balanceansvarlige blive gjort opmærksomme på, at de ikke skal melde bud ind på systemydelser fra anlæg, som er placeret på Bornholm, indtil kablet er i drift igen.

Anlægsejer hæfter ikke for noget i denne forbindelse, men kan samtidig ikke kræve compensation af Energinet. Det er den lokale DSO, som nedregulerer anlæggene på Bornholm, og det er derfor også dem, som skal kompensere, hvis det er tilfældet. Aktørerne bliver blot

modregnet 1:1 det beløb, som de har modtaget for den periode, hvor de alligevel ikke kan levere.

14. Statistik på kablets udetid?

Statistik på kablets udetid er ikke offentlig tilgængelig information.

15. Hvordan kan jeg pulje bud (portefølgebud) fra Bornholm og Sjælland, samt hvordan påvirker ø-drift puljebud?

Man kan pulje sine anlæg på tværs af Bornholm og resten af DK2, som man ønsker, men man skal være opmærksom på, hvis dele af budet ikke er tilgængeligt til aktivering, fx på grund af ø-drift på Bornholm, så vil hele budet være utilgængeligt.

I forbindelse med aFRR og mFRR skal der med metoden for lokal fleksibilitet meldes ind med geotags, og her vil systemet fjerne de bud, som har geotags, hvor anlæggene ikke er tilgængelige.

16. Hvordan afregnes/kompenseres der i tilfælde af begrænsning på kablet?

I forbindelse med ø-drift kan det være nødvendigt for at kunne balancere øen, at der skal ske begrænsning eller fuldt stop af produktion. Opgaven med at balancere øen skal løses af leverandøren af reserveforsyningen i et samarbejde med det pågældende distributionselskab. Energinet varetager i forbindelse med ø-drift ikke opgaven med at balancere Bornholm.

Energinet opfordrer i forbindelse med udbuddet til, at leverandøren får styr på, at dette aftales med distributionselskabet, så det gerne skulle være afklaret inden en eventuel ø-driftssituation.

Eventuel kompensation til aktører, som bliver begrænset eller stoppet på grund af belastningsomfordeling, følger af elmarkedsforordningens artikel 13, stk. 7.

Kompensationsforpligtelsen påhviler den systemoperatør, som har beordret belastningsomfordeling – i dette tilfælde med Bornholm vil det være TREFOR El-net Øst, som skal kompensere aktørerne.